

Regionalna Izba Obrachunkowa w Zielonej Górze

65-261 Zielona Góra, ul. Chmielna 13; tel. 68 329 19 00; fax: 68 329 19 08
www.zielonagora.rio.gov.pl e-mail: zielonagora@rio.gov.pl

Zielona Góra, dnia 20 kwietnia 2015 r.

RIO.V.076.6.2015

KOPIA
20-04-2015
625

Pan
Jan Kosiński
Wójt Gminy Niegostawice

Urząd Gminy Niegostawice
Niegostawice 55
67-312 Niegostawice

Odpowiadając na pismo z dnia 23 marca 2015 r. znak ROR.KADRY.4464.3.2015, które wpłynęło do Regionalnej Izby Obrachunkowej w Zielonej Górze dnia 27 marca 2015 r., dotyczące wydania opinii w sprawie: obowiązku zwrotu przez Gminę Niegostawice kosztów przejazdu dziecka Michała Pierzchały do szkoły, wyjaśniam, że:

Do zadań regionalnych izb obrachunkowych należy między innymi, zgodnie z art. 13 pkt 11 ustawy z dnia 7 października 1992 roku o regionalnych izbach obrachunkowych (tekst jednolity: Dz.U. z 2012 r., poz.1113 z późn. zm.), jest udzielanie wyjaśnień na wystąpienia podmiotów wymienionych w art. 1 ust. 2 ustawy w sprawach dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych. Natomiast regionalne izby obrachunkowe nie mają kompetencji do udzielania wyjaśnień w sprawach indywidualnych dotyczących stosowania przepisów o finansach publicznych. – tak jak np. izby skarbowe - na podstawie przepisów ordynacji podatkowej do interpretacji przepisów w sprawach indywidualnych.

Jednak, pomimo zaistnienia negatywnej przesłanki formalnej do merytorycznego zajęcia stanowiska w sprawie, o której mowa wyżej, co do zasady realizacji przez gminy zadania własnego w zakresie edukacji - w szczególności obowiązku finansowania dowozu dziecka do szkoły, wyjaśniam, że:

Przepis art. 7 ust. 1 pkt 8 ustawy z dnia 8 marca 1991 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz.U. z 2013 r., poz. 594 z późn. zm.) stanowi, że do podstawowych zadań własnych gminy należy zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie edukacji publicznej. Z kolei art. 5a ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz.U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 z późn. zm.) stwierdza, że zapewnienie kształcenia, wychowania i opieki, w tym profilaktyki społecznej w przedszkolach, w tym z oddziałami integracyjnymi, przedszkoli specjalnych oraz innych formach wychowania przedszkolnego, szkołach podstawowych i gimnazjach, w tym z oddziałami integracyjnymi, z wyjątkiem szkół podstawowych specjalnych i gimnazjów specjalnych, [...] jest zadaniem oświatowym gmin. Gmina jest zobligowana do ustalenia sieci publicznych szkół w taki sposób, aby umożliwić

wszystkim dzieciom spełnianie obowiązku szkolnego, z uwzględnieniem, że droga dziecka z domu do szkoły nie może przekraczać:

- 1) 3 km – w przypadku uczniów klas I-IV szkół podstawowych,
 - 2) 4 km – w przypadku uczniów klas V i VI szkół podstawowych oraz uczniów gimnazjów.
- Tak więc podstawowym zadaniem Gminy w tym zakresie jest ustalenie dostatecznie gęstej sieci szkół, tak, aby każdemu dziecku zapewnić spełnienie obowiązku szkolnego. Gmina, która nie zrealizuje tego obowiązku, musi zrealizować obowiązek alternatywny w postaci zapewnienia bezpłatnego transportu. Obowiązek ten realizuje się tylko w przypadku braku na terenie danej gminy sieci szkół, o której mowa w ustawie o systemie oświaty (*por. orzeczenie Trybunału Konstytucyjnego z dnia 30 września 1997 r. K 6/97*). Zasadą jest, że dziecko powinno uczęszczać na zajęcia do szkoły położonej najbliżej miejsca zamieszkania. Gmina jednak nie ma obowiązku finansowania dowozu dziecka uczęszczającego do szkoły położonej poza obwodem, a także poza obszarem administracyjnym gminy. W tej kwestii wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny, który w wyroku z dnia 5 września 2007 r. I OSK 835/07 stwierdził, że do zadań gminy należy zorganizowanie sieci szkół publicznych w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom realizację obowiązku szkolnego. Jeżeli gmina podjęła uchwałę, w której określiła obwody szkół w sposób przekraczający odległości, o których mowa w przepisach ustawy o systemie oświaty, to obowiązkiem gminy jest zapewnienie bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu lub zwrot kosztów przejazdu środkami komunikacji publicznej. W przypadku, gdy uczeń uczęszcza do szkoły, która nie znajduje się na terenie gminy, w której uczeń mieszka, choćby była położona bliżej od szkoły w obwodzie której dziecko mieszka, gmina nie ma obowiązku zapewnienia bezpłatnego transportu ani zwrotu kosztów. Obowiązek bowiem zapewnienia bezpłatnego transportu dziecka do szkół lub zwrot kosztów ma charakter publiczny i wiąże się z zaspokajaniem potrzeb mieszkańców oraz jest realizowany wyłącznie w obrębie właściwości miejscowej gminy. Dowóz dzieci zamieszkałych na terenie gminy do szkół podstawowych i gimnazjów organizuje się na podstawie art. 17 ust. 2 ustawy o systemie oświaty. W tym przypadku obowiązuje zasada spełniania obowiązku szkolnego w obwodzie konkretnej szkoły.

Na gminie ciąży również szczególne obowiązki, jeżeli chodzi o uczniów posiadających orzeczenie o niepełnosprawności. Kwestie związane z dowozem uczniów niepełnosprawnych do szkół i ośrodków umożliwiających realizację obowiązku szkolnego zostały określone w ustawie o systemie oświaty w art. 17 ust. 3a. Obowiązek gminy polega na zapewnieniu uczniom niepełnosprawnym, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b ustawy o systemie oświaty, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym – także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21 roku życia. Jak wynika z wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 18 grudnia 2014 r., sygn. I OSK 1961/14 (*LEX nr 1636862*) pojęcie szkoły najbliższej, o której mowa w art. 17 ust. 3a pkt 1 ustawy o systemie oświaty należy rozumieć w ten sposób, że cyt.: „1. Na „bliskość” – o której mowa w przepisie art. 17 ust. 3a pkt 1 u.s.o. – składają się zarówno element położenia geograficznego (odległość szkoły od miejsca zamieszkania), jak też element posiadania przez daną placówkę oświatową warunków umożliwiających prawidłowe kształcenie dzieci z konkretnym rodzajem niepełnosprawności. Ten drugi element powinien być oceniany indywidualnie w świetle orzeczenia o niepełnosprawności danego dziecka.

2. Szkołą najbliższą, o której mowa w art. 17 ust. 3a pkt 1 u.s.o. – jest tylko szkoła pozwalająca realizować zalecenia zawarte w orzeczeniu o niepełnosprawności dziecka, a zatem dostosowana do zdolności psychofizycznych ucznia. Szkoła bliższa geograficznie, lecz w mniejszym stopniu pozwalająca urzeczywistnić wspomniane zalecenia, nie będzie szkołą najbliższą w rozumieniu powyższego przepisu.”

Ponadto gmina ma obowiązek zapewnienia dzieciom i młodzieży upośledzonym umysłowo w stopniu głębokim, uczestniczącej w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych, a także dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia.

Dla zapewnienia bezpłatnego transportu i opieki przez gminy w powyższych przypadkach niezbędne jest posiadanie przez dzieci z niepełnosprawnością stosownego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego.

W przypadku, gdy dowożenie ucznia i opieka jest zapewniona przez rodziców, opiekunów lub opiekunów prawnych, gmina ma obowiązek zwrotu kosztów przejazdu ucznia oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka na zasadach określonych w umowie zawartej pomiędzy wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, opiekunami lub opiekunami prawnymi ucznia.

Możliwość dofinansowania przez gminy dowozu dzieci do szkół musi wynikać wprost z obowiązujących przepisów prawa, z uwagi na fakt, że organy jednostki samorządu terytorialnego - jako organy władzy publicznej, są obowiązane działać wyłącznie w granicach obowiązującego prawa. Zgodnie z art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej organy władzy publicznej działają na podstawie i w granicach prawa, więc każde jej działanie musi znajdować umocowanie w przepisach. Dofinansowanie dowozu dzieci do szkół, które nie spełniają kryteriów określonych w ustawie o systemie oświaty, narusza obowiązujące przepisy w tym zakresie.

Jednocześnie informujemy, iż wyżej przedstawione stanowisko Izby nie stanowi prawnie wiążącej wykładni obowiązującego prawa w zakresie przedstawionego przez Pana Wójta zagadnienia.

Z poważaniem

PREZES IZBY

Ryszard Zajączkowski

ZD

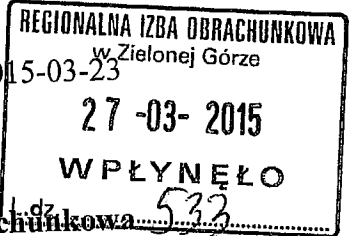
URZĄD GMINY

67-312 NIEGOSŁAWICE

tel. (068) 3781038

fax (068) 3781072

Niegosławice, 2015-03-23

ROR.KADRY.4464.3.2015

P.M. Nowak
P.G. Rosler

Regionalna Izba Obrachunkowa
w Zielonej Górze
ul. Chmielna 13
65-261 Zielona Góra

W związku z pismem Wojewody Lubuskiego z dnia 10 marca 2015 znak NK-I.1410.14.2015.AKop w sprawie niedopełnienia przez Gminę Niegosławice obowiązku zwrotu kosztów przejazdu dziecka Pana Marka Pierzchały do szkoły, zwracam się z prośbą o wyrażenie stosownej opinii w powyższej kwestii na podstawie poniżej przedstawionej sytuacji.

W wyniku powstałego konfliktu w szkole między uczniami, ojciec jednego z uczestniczących w konflikcie uczniów przeniósł syna do innej szkoły poza obwód, a także poza obszar administracyjny gminy Niegosławice. Argumentował to pobiciem i nieodpowiednim traktowaniem syna. Powyższa sytuacja miała miejsce 29.05.2012r. Następnie zwracał się do Gminy dwukrotnie z prośbą o zwrot kosztów dowozu dziecka, informując tylko w piśmie, iż **posiada opinię psychologiczną, sugerującą, że najlepszym rozwiązaniem jest zmiana szkoły.**

Ponadto w piśmie informował, że takie rozwiązanie potwierdził Sąd w Żaganiu Wydział Rodzinny i Nieletnich. Powyższe dokumenty choćby ich kopie nie były do pisma dołączone.

Jako Wójt Gminy Niegosławice stwierdziłem brak podstaw prawnych do rekompensaty kosztów dowozu ucznia.

Zgodnie z art.17 ust. 3a ustawy o systemie oświaty (Dz. U. z 2014r. Nr 256,poz.2572 ze zm.) w związku z art.7 ust.1 pkt.8 ustawy o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.594 ze zm.) do zadań gminy należy zorganizowanie sieci szkół publicznych w sposób umożliwiający wszystkim dzieciom realizację obowiązku szkolnego i taka też na terenie gminy istnieje. Dzieci i młodzież mają zapewniony bezpłatny dowóz.

Zgodnie z art. 17 ust. 3a. ustawy o systemie oświaty obowiązkiem gminy jest:

- 1) zapewnienie **uczniom niepełnosprawnym**, których kształcenie i wychowanie odbywa się na podstawie art. 71b, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do najbliższej szkoły podstawowej i gimnazjum, a uczniom z niepełnosprawnością ruchową, upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym lub znacznym - także do najbliższej szkoły ponadgimnazjalnej, nie dłużej jednak niż do ukończenia 21. roku życia;
- 2) zapewnienie dzieciom i młodzieży, o których mowa w art. 16 ust. 7 (**dzieci i młodzieży upośledzonych umysłowo w stopniu głębokim**), a także **dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym z niepełnosprawnościami sprzężonymi**, bezpłatnego transportu i opieki w czasie przewozu do ośrodka umożliwiającego tym dzieciom i młodzieży realizację obowiązku szkolnego i obowiązku nauki, nie dłużej jednak niż do ukończenia 25 roku życia;
- 3) zwrot kosztów przejazdu ucznia, o którym mowa w pkt 1 i 2, oraz jego opiekuna do szkoły lub ośrodka, wymienionych w pkt 1 i 2, na zasadach określonych w umowie zawartej między wójtem (burmistrzem, prezydentem miasta) a rodzicami, jeżeli dowożenie i opiekę zapewniają rodzice.

Wójt Gminy Niegosławice wyraża opinię, że nie jest wystarczającą podstawą do zwrotu kosztów przejazdu ucznia opinia psychologa (nieznana organowi ale nie jest to stwierdzenie niepełnosprawności), gdyż z art. 17 ust. 3a w sposób enumeratywny zostały wymienione przesłanki po spełnieniu których gmina dokonać zwrotu kosztów przejazdu ucznia.

W związku z powyższym Wójt zwraca się z wnioskiem o zajęcia stanowiska czy prezentowane przez gminę stanowisko jest prawidłowe.

Z poważaniem

WÓJT

mgr Jan Kosiński

W załączeniu pismo Wojewody

PANI JAGIELLOŃCZYKA

13.03.15

AKop

GMINA
NIEGOSŁAWICE

13 MAR 2015

882

zał.

Lubuski Urząd Wojewódzki
w Gorzowie Wielkopolskim
ul. Jagiellończyka 8
66-400 Gorzów Wlkp.

Gorzów Wlkp., dnia 10 marca 2015 r.

NK-I.1410.14.2015.AKop

Pan
Jan Kosiński
Wójt Niegosławice

Do Wojewody Lubuskiego wpłynęło pismo Pana Marka Pierzchały, dotyczące niewypełnienia przez Gminę Niegosławice obowiązku zwrotu kosztów przejazdu dziecka do szkoły. Powyższy obowiązek nakłada na gminę art. 17 ust. 3 ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.).

Z treści ww. pisma wynika m.in., że uczeń Michał Pierzchała został przeniesiony do szkoły spoza obwodu z powodu stresu pourazowego wywołanego atakami kolegów. Jak wynika z opinii psychologicznej z 19 czerwca 2012 r. niezbędnym elementem terapii dziecka była zmiana szkoły. Zaistniałą sytuację, w tym tolerowanie ataków przez osoby dorosłe, potwierdza uzasadnienie do postanowienia z dnia 1 października 2012 r. Sądu Rejonowego w Żaganiu III Wydziału Rodzinnego i Nieletnich (syg. akt. III Npw.100/12).

Wobec powyższego, na podstawie art. 88 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2013r. poz. 594 ze zm.) wnoszę o przesłanie w terminie do dnia 20 marca br. wyjaśnień dotyczących realizacji przez Gminę Niegosławice obowiązku określonego w art.17 ust. 3 ww. ustawy wobec Michała Pierzchały.

Z up. WOJEWODY LUBUSKIEGO

Teresa Kaczmarek

Dyrektor

Wydziału Nadzoru i Kontroli